

Model de prevenció i detecció de situacions de risc social a la infància i l'adolescència

Col·lecció **Documents de Treball**

**Model de prevenció
i detecció de situacions
de risc social a la infància
i l'adolescència**

Model de prevenció i detecció de situacions de risc social a la infància i l'adolescència

Col·lecció **Documents de Treball**

Sèrie_Benestar Social, 6

**Diputació
Barcelona**

Direcció tècnica

Àngels Nogué, Ana Olmedo, Núria Fustier i Francesc Reverter
Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona

Sònia Martínez, Paco Estellés i Antoni Dieste, FEDAIA.

© Diputació de Barcelona
Juny 2009

Disseny i producció: Direcció de Comunicació
de la Diputació de Barcelona
Composició: Fotoletra, SA
Impressió: RGM, SA
ISBN: 978-84-9803-340-3
Dipòsit legal: BI-1897-09

Índex

Presentació	9
Marc legal	11
Marc internacional	11
Normativa estatal	13
Normativa autonòmica	14
Normativa local	17
Principis	21
Marc teòric	23
Conceptes	24
Infància en risc social	24
Prevenció	25
Factors i indicadors de risc	25
Resiliència i protecció	26
Desempament	26
Vulnerabilitat	26
Confidencialitat	26
Línies estratègiques	29
Xarxa local d'infància i adolescència	33
Criteris	33
Els actors d'una xarxa local d'infància i adolescència	34
Objectius generals	36
Procés d'elaboració de la xarxa local d'infància i adolescència	37
Estructura organitzativa	37
La creació de la xarxa	46
Procés de creació i d'implementació	47
Criteris d'integració a la xarxa d'entitats i serveis	49
Eines i instruments de treball	49
Diagnòstic: mapa relacional i sociograma	49
Eines	51

Protocols i circuits	51
Avaluació de la xarxa	55
Punts mínims per a l'avaluació	55
Avaluació de la implementació de la xarxa	56
Recursos	59
Bibliografia	63
Annexos	65
Annex 1	
Avaluació de la creació de la xarxa	67
Annex 2	
Qüestions per a l'avaluació de la implementació	71
Annex 3	
Exemples d'espais participatius	73
Annex 4	
Fitxa de serveis i entitats de la xarxa	75
Annex 5	
Fitxa de derivació	79
Annex 6	
Fitxa d'intervenció/ seguiment/ avaluació (grup de detecció)	81
Annex 7	
Indicadors i factors de risc	83
Annex 8	
Protocol d'actuació per tipologia de maltractament i servei de l'Ajuntament de Mataró	105

Presentació

La Diputació de Barcelona, a través de l'Àrea de Benestar Social, d'acord amb la seva funció de suport als ajuntaments de la província, treballa per millorar la qualitat i l'eficiència dels serveis socials bàsics. En aquesta línia, hem considerat essencial avançar en la creació d'un model de prevenció i detecció de situacions de risc social a la infància i l'adolescència, i així donar prioritat a les necessitats que els municipis tenen en aquesta matèria.

Aquest model preventiu respon a una proposta de la Diputació de Barcelona i de la Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA) dirigida a proporcionar a les administracions locals protocols i instruments per crear xarxes de prevenció, detecció i acció en l'àmbit de la infància i l'adolescència en risc social.

Aquest document és el resultat d'un treball conjunt entre professionals dels serveis socials municipals, d'entitats d'iniciativa social, de la Diputació de Barcelona i de la FEDAIA. D'aquesta manera, aquest model dona resposta a les finalitats i els objectius de les administracions públiques i de les entitats d'iniciativa social de Catalunya, des de la professionalitat, el coneixement de la realitat i l'experiència.

Per últim, aquest document és fruit d'un procés de participació que permetrà adaptar el model a la realitat de cada municipi. Vol posar de relleu la necessitat d'impulsar la creació de xarxes de prevenció i atenció a la infància i l'adolescència, ja que es tradueixen en un estalvi de temps i d'esforços important per a tots els professionals implicats, a més d'una millora en la prevenció, la detecció i l'atenció a la infància i l'adolescència.

Des de l'Àrea de Benestar Social volem agrair molt especialment la participació de totes les persones que han treballat per fer possible la presentació d'aquest document, per la seva implicació i per l'esforç que hi han dedicat. Confiam que aquest model ens ajudarà a seguir treballant junts en la millora dels serveis dirigits a la infància i l'adolescència.

Montserrat Ballarín

Presidenta delegada de l'Àrea Benestar Social
Diputació de Barcelona

Jaume Clupés

President de FEDAIA

